

Vraag nr. 104
van 10 augustus 2000
van mevrouw WIVINA DEMEESTER-DE MEYER

Begroting – Debudgettering

De universaliteit of de algemeenheid van de begroting is een van de leidende principes bij het opstellen van een begroting. Dit is logisch, aangezien in het andere geval het gevaar bestaat dat een algemeen overzicht van het staatshuishouden verdwijnt, en dat het parlementair goedkeurings- en controlerecht wordt uitgehold.

Daarom kunnen debudgettering, als uitzondering op de algemeenheid van de begroting, niet worden aanvaard. Debudgettering tasten de doorzichtigheid en de waarachtigheid van de begroting aan.

Op 30 juni 2000 besliste de Vlaamse regering om een afhandelingsloods te bouwen op de luchthaven van Oostende, door middel van een alternatieve financiering. Een dochtermaatschappij van de NV Participatiemaatschappij Vlaanderen zal als leasinggever van het gebouw optreden. Deze dochtermaatschappij zal het benodigde bedrag herfinancieren bij een private financiële instelling. De Vlaamse overheid zal een garantie verstrekken ten gunste van de op te richten dochter.

Naar aanleiding van deze financiële constructie wil ik graag volgende vragen stellen.

1. M.b.t. de afhandelingsloods in Oostende : kan de minister-president aan de hand van een evaluatie door het Rekenhof meedelen of het in dit geval al dan niet gaat om een debudgettering ?
2. Hanteert de Vlaamse regering een algemene gedragslijn inzake financiële constructies, ook met het oog op het vermijden van debudgettering ?
3. Is deze gedragslijn meegedeeld aan de vakministers, mede uit het oogpunt van de wijziging (versoepeling) van de regels inzake de begrotingscontrole die de Vlaamse regering op 7 juli jongstleden heeft goedgekeurd ?
4. Acht de minister-president het niet aangewezen om deskundigen van het Rekenhof te betrekken bij de problematiek, bijvoorbeeld bij het opstellen van een beleidskader inzake alternatieve financieringen ?

Antwoord

1. Debudgettering

In 1998 verstrekke het Vlaams Gewest een afhandelingsconcessie voor een duurtijd van zeven jaar aan de firma Aerotrans. Aerotrans wenst op het bedrijventerrein van de luchthaven van Oostende een cargogebouw op te richten.

De constructie voor de financiering van een cargogebouw op het bedrijventerrein van de luchthaven van Oostende werd opgezet om enig comfort te bieden aan de investeerder, zodat de financiering van de investering kan worden georganiseerd op een looptijd die dichter aanleunt bij de economische levensduur van het cargogebouw. Economisch gezien, is het voor de investeerder niet haalbaar om deze investering te financieren op een looptijd van zeven jaar (duur van de afhandelingsconcessie).

De oprichting van het gebouw zal worden gefinancierd via een onroerende leasing. Een op te richten dochter van de Participatiemaatschappij Vlaanderen NV (PMV) zal optreden als leasinggever en het gebouw oprichten volgens de gespecificeerde aanwijzingen van Aerotrans. De op te richten dochter van de Participatiemaatschappij Vlaanderen NV zal de onroerende leasing herfinancieren bij een private financiële instelling. Voor de organisatie van de herfinanciering heeft de Vlaamse regering op 30 juni jongstleden een principiële beslissing genomen tot het verstrekken van een garantie ten gunste van de op te richten dochter overeenkomstig artikel 14 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep (Belgisch Staatsblad van 21 oktober 1994). (*GIMV : Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen ; VMH : Vlaamse Mediaholding ; LIM : Limburgse Investeringsmaatschappij – red.*)

Deze garantie bestaat uit twee delen.

- Enerzijds verbindt het Vlaams Gewest zich ertoe om de leaseverplichtingen over te nemen wanneer de concessiehouder deze niet zou kunnen nakomen wegens het niet bereiken van het beoogde vrachtvolume. De concessiehouder dient daartoe vooraf het bewijs te leveren dat het bereiken van het vrachtvolume zijn oorzaak vindt in maatregelen genomen door het Vlaams Gewest.

- Anderzijds verbindt het Vlaams Gewest zich tot het overnemen van de leaseverplichtingen in de tussenperiode die zou ontstaan wanneer ingevolge het in gebreke blijven van AeroTrans, een volgende concessiehouder de onroerende leasing zou moeten overnemen.

Debudgettering van uitgaven impliceert strictu sensu dat uitgaven, ofschoon ze normaliter ten laste vallen van de centrale overheid, worden gedragen door andere overheidsinstellingen, die daartoe hun toevlucht nemen tot leningen waarvan de rente en de aflossingen worden gedragen door de centrale begroting.

De hierboven uiteengezette constructie beantwoordt niet aan deze kenmerken. Hier is enkel sprake van een waarborgverlening aan de leasinggever. Indien de waarborg zou worden uitgeoefend, zullen de noodzakelijke kredieten in de uitgavenbegroting worden opgenomen, zoals dit ook voor andere waarborgen het geval is. In een meer uitgebreide zin heeft de Hoge Raad voor Financiën het over "beleidsverruimende initiatieven". Maar de in dit dossier gevolgde werkwijze valt evenmin onder deze definitie. De leasingnemer is immers noch het Vlaams Gewest, noch een instelling die aan haar gebonden is. Er is geen sprake van tegemoetkoming in welke vorm ook aan de leasingnemer.

Hierbij dient ook te worden vermeld dat het uitbetaalde geld in geval van uitoefening van de waarborg rechtstreeks terugvloeit naar het Vlaams Gewest via de rekening van zijn PMV-dochter.

2. Algemene gedragslijn

De Vlaamse regering houdt bij de besluitvorming inzake financiële constructies rekening met de principes opgenomen in de resolutie van het Vlaams Parlement van 4 maart 1999 betreffende een besluitvormingsscenario voor bijzondere financiële transacties die worden aangegaan door Vlaamse overheidsdiensten of -instellingen.

Zoals in de resolutie vermeld, gelden de bepalingen voor de Vlaamse Gemeenschap strictu sensu (dus exclusief VOI's). (*Stuk 1346 (1998-1999) – Nr. 1 – red.*)

3. Communicatie gedragslijn naargelang wijziging van de regels inzake begrotingscontrole

Het ontwerpbesluit tot aanpassing van het besluit van 16 november 1994 dat door de Vlaamse regering principieel werd goedgekeurd, bevindt zich

momenteel bij de Raad van State. Na definitieve goedkeuring van dit besluit zullen de implicaties van de nieuwe regeling op de begrotingscontrole worden verduidelijkt en opgenomen in nieuwe omzendbrieven. Op dat ogenblik zal ook worden nagegaan in hoeverre een aanpassing van de huidige gedragslijn op het vlak van financiële constructies nodig is.

De problematiek van de bijzondere financiële constructies strekt zich echter verder uit dan de Vlaamse overheidsdiensten. Deze financiële constructies kunnen eveneens worden opgezet door de Vlaamse openbare instellingen. Een en ander zal, wat deze instellingen betreft, worden bekeken in het kader van de besluitvorming omtrent de reorganisatie van het overheidsapparaat. Gelet op de autonomie van de openbare instellingen, vergt de implementatie van het besluitvormingsscenario dat in de resolutie van 1999 is beschreven een decretaal optreden.

4. Betrokkenheid van het Rekenhof

Momenteel is het Rekenhof reeds betrokken bij de besprekingen in het kader van de reorganisatie van het overheidsapparaat. In zoverre daarbuiten de nood zich voordoet en het Rekenhof bereid wordt gevonden om deskundigen af te vaardigen die vanuit hun specifieke deskundigheid een bijdrage kunnen leveren bij het opstellen van een beleidskader inzake alternatieve financiering, is er geen bezwaar om het Rekenhof bij de werkzaamheden te betrekken.

Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger bekend is, treedt het Rekenhof wel op als informele raadgever voor de diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Aangezien het Rekenhof grondwettelijk optreedt als een door het parlement gedelegeerd orgaan, zal het dus wellicht, en terecht, weigerachtig staan om rechtstreeks en formeel zijn goedkeuring te hechten aan een transactie. Niets belet uiteraard dat het parlement de mening van het Rekenhof vraagt.